Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави

Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

26 березня 2020 року

Одеса
ОДУВС
2020

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС, 2020. 268 с.
Р68
УДК 351.74

© ОДУВС, 2020

Болтянська А. В.,
слухач ФПФОДР ст. лейтенант поліції
Плужник О. І.,
к.ю.н, доцент професор кафедри кримінального права та кримінології ОДУВС

ДЕТЕРМІНАНТИ КІБЕЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

З поширенням комп'ютерних технологій та інтернету багато громадян, підприємств, установ почали залежативід інноваційного зв'язку у повсякденному житті. Та, попри ряд переваг модернізованого суспільства, постає реальна проблема – використання інтернету для атак комп'ютерних систем. Ці атаки давно вийшли за межі однієї держави. Наразі, комп'ютерні технології використовуються у кібервійні, що завдає значну шкоду економіці держав, дезорганізовує роботу підприємств та організації, порушує права та свободи громадян та інших осіб.

Згідно з доповіддю про глобальні ризики Всесвітнього економічного форуму 2019 року, шахрайство з даними і кібератаки є четвертим і п'ятим глобальними ризиками, з якими стикається кожна організація. За своєю значимістю ці ризики прирівнюються до екологічних проблем.[1]

Актуальність даної теми не має сумнівів. Тому, необхідно з'ясувати концепти цієї глобальної проблеми. Які детермінанти кіберзлочинності у сучасному світі? Чому кібератаки за своєю значимістю не поступаються екологічним проблемам людства?

По-перше, існують соціальні детермінанти кіберзлочинності. Вони засновані на науково-технічному прогресі та комп'ютеризації усіх суспільних сфер. Це зумовило створення і розвиток нових суспільних відносин у сфері комп'ютерної інформації – поля для протиправної діяльності та нових можливостей для вчинення різноманітних злочинів за допомогою електронно-обчислюваної техніки. Отже, кіберзлочинність виступає продуктом так званої «техноревлюції»[1].

Також, одним із головних детермінантів є недосконалий механізм державної політики у сфері створення правової, організаційної, технічної бази інформаційної безпеки держави та захисту прав і свобод громадян в віртуальному просторі. Недостатня увага також приділяється правовому регулюванню комп'ютерної сфери, що на фоні її бурхливого неконтрольованого розвитку, призводить до відставання правових норм від потреб суспільства в кібер просторі.

Необхідно наголосити, що відставання прослідковується не тільки і нормотворчій, а й у правоохоронній діяльності. Наразі, існують проблеми: недостатньої забезпеченості правоохоронних органів спеціальними технічними засобами із виявлення та розслідування кіберзлочинів; технічної складності відслідковування інформа-

ційних загроз; відсутності належної взаємодії між правоохоронними органами та приватним бізнесом з питань захисту мереж ЕОМ; недостатній освітній рівень працівників підрозділів кібербезпеки тощо.

Окремо необхідно виділити складнощі налагодження міжнародного співробітництва з протидії кіберзлочинності. Оскільки, дані види злочинів давно вийшли за межі кордонів однієї держави і мають статус транснаціональних.[2]

Також, одними із умов кіберзлочинності є віктимна поведінка потерпілих. За словами начальника відділу центру скарг на інтернет-злочини ФБР, США, загальне число зареєстрованих кіберзлочинів становить всьоголише 10-12% від фактичного числа. Все тому, що постраждалі громадяни або організації, які зазнали з дирництва в мережі, бояться звертатися за професійною допомогою для вирішення питання через ризики допустити публікацію вкраденої інформації.[1] Тобто, ця віктимна поведінка у певній мірі сформована на низьким рівнем довіри правоохоронним органам.

На сьогоднішній день, кіберзлочинність набирає величезних обертів у світі, про що вказує невтішна статистика та прогнози експертів.Є необхідність навести деякі з них. Як ось, в офіційному щорічному звіті про кіберзлочинність (ACR) за 2019 рік, опублікованому CybersecurityVentures, повідомляється, що атаки хакерів в усьому світі відбуваються кожні 14 секунд, а до 2021 року їх частота зросте до кожної 11 секунди.[3]

Російські респонденти вказують, що у 2019 році число атак шкідливих програм на інфраструктуру і державні об’єкти збільшилось на 200%.[4] Враховуючи статистичні показники та дані експертів, потрібно не забувати, що кримінологи зараховують «комп’ютерну» злочинність до гіперлатентних. За різними оцінками, правоохоронцям стає відомо лише про 10–20% кіберзлочинів.[5]Тому, насправді, ми не можемо уявити масштабів цього протиправного явища.

Отже, необхідно підкреслити, що проблема кіберзлочинності в Україні, як і в сучасному світі, є однією з найпоширеніших. Всі причини та умови кіберзлочинності необхідно розглядати у сукупності із характеристикою особи кіберзлочинця, віктимною поведінкою тощо. Це дозволить на держаному рівні створити ефективну системи запобігання, вдосконалення кібербезпеки та захисту від нападників.

Література

1. Утечкиданных 2019: статистика, тенденциикибербезопасности и меры по снижению рисков взлома[Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://gorodfinansov.ru/utechki-dannyh-2019-statistika-tendentsii-kiberbezopasnosti-i-mery-po-snizheniyu-riskov-vzloma.html

2. Причини і умови кіберзлочинності [Електронний ресурс]. Режим доступу:http:// libnet.com/content/9685_Prichini_ta_ymovi_kiberzlochinnosti.html

3. General Data Protection Regulation, 'GDPR' [Електроннийресурс]. Режимдоступу: https://www.dlapiper.com/ru/russia/focus/eu-data-protection-regulation/home/

4. Хакери націлелись на инфраструктуру.Количество кібератак выросло в три раза[Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.kommersant.ru/doc/4053350

5. Кіберсвіт у новому тисячолітті. Хто вони: кіберзлочинці, кібершахраї, кібертерористи? [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/kibersvit-u-novomu-tysyacholitti-hto-vony-kiberzlochyntsi-kibershahrayi-kiberterorysty/

Бєну І. В.
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДИТИНСТВА В УКРАЇНІ…… 214
Болтянська А. В., Плужник О. І.
ДЕТЕРМІНАНТИ КІБЕЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ……215
Витяганець О. І.
ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО..... 216
Воронцов А. В.
ЗЛОЧИННІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ОСНОВНІ ШЛЯХИ ТА ЗАСОБИ ЗАПОБІГАННЯ…….…. 218
Говорова Г. В.
ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ЕКОЛОГІЇ……... 220
Гритенко О. А.
ДЕЯКІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРЕСИВНОЇ СИСТЕМИ ВИКОНАННЯ ТА ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В ІНСТИТУТАХ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ……221
Даніч М. А., Плужнік О. І.
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОЛИВОСТІ ЗЛОЧИНЦЯ, ЯКИЙ МАЄ СЕКСУАЛЬНІ ВІДХИЛЕННЯ ДО ДІТЕЙ…….. 222
Калаянова О. Д.
ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ НАУКОВИХ ЗНАНЬ У ФОРМУВАННІ БЛОКУ ДОКАЗОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ХОДІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.. 223
Ковальова О., Усата Г.
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ СУДОВО-БАЛІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ…….. 225
Козловский В. Г.
ОПРЕДЕЛЕНИЕ КРИТЕРИЕВ РАЗГРАНИЧЕНИЯ НАХОДКИ ОТ КРАЖИ И ПРИСВОЕНИЯ НАЙДЕННОЙ ВЕЩИ……... 227
Конопельський В. Я.
ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ ВІД ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ….. 229
Кулик Л. М., ***Ребрик О. О.***
КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИ ЗЛОЧИНЦЯ, ЯКИЙ ВЧИНЮЄ НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗЛОЧИНИ…….. 232
Кулик Л. М., ***Шульгіна М. А.***
ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ВЧИНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІМИ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ МОРАЛЬНОСТІ……234
Марченко О. А.
РОЛЬ СЛІДЧОГО У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ЗАКОНОДАВЧІ ПРОГАЛИНИ…… 235
Меркулова В. О.
ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗМІСТУ ТА СУТНОСТІ СИСТЕМНОГО МЕТОДУ ТАКОГО СТИМУЛЮЮЧОГО МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ІНСТИТУТУ, ЯК ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ…….. 237
Поліщук Д. Г.
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ФАЛЬСИФІКАЦІЮ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ…….. 239
Резніченко Г. С.
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДО ЖІНОК, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ, МОЖЛИВОСТІ ПРОЖИВАННЯ ЗА МЕЖАМИ ВИПРАВНОЇ КОЛОНІЇ…… 240
Романюк М. М.
ТИПОЛОГІЯ ОСОБИ, ЗДАТНОЇ ВЧИНЯТИ СЕРІЙНІ ВБИВСТВА..... 242
Русавський В. О.
ЩОДО КРИМІНАЛІЗАЦІЇ НАКЛЕПУ…… 244
Скиба В. Ю.
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ……...245
Старинець Є. А.
ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКІВ, ЗБОРІВ (ОБОВ'ЯЗКОВИХ ПЛАТЕЖІВ): ДЕЯКІ ЗАКОНОДАВЧІ ПРОБЛЕМИ……248
Топали Ю. В.
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ:ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ…… 249
Фархадов Р. В.
ЗЛОЧИННІСТЬ 90-Х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ В УКРАЇНІ……251